

Samen op weg naar transparante en duurzame ketens

Jaarverslag Duurzame Handel 2017: Resultaten en voortgang

Voorwoord

Superunie werkt actief aan duurzame en transparante productketens, daarmee nemen wij onze verantwoordelijkheid voor de producten die wij inkopen en maken wij het verschil voor maatschappij, milieu en onze leden. Voor u ligt het jaarverslag Duurzame Handel 2017 van Superunie. In dit verslag rapporteren we over onze inspanningen en voortgang bij het transparanter en duurzamer maken van onze productketens; een continu proces waar wij ons sinds 2010 actief voor inzetten. Hiermee verzekeren wij ons nu en in de toekomst van goede producten tegen de juiste voorwaarden. Wereldwijde ontwikkelingen op het gebied van milieu, zoals klimaatverandering, afnemende bodemvruchtbaarheid en het verlies aan biodiversiteit zijn al langere tijd belangrijke thema's. Daarnaast zijn de arbeidsomstandigheden nog niet overal ter wereld op orde. Bevolkings- en economische groei in andere delen van de wereld zorgen voor een groeiende vraag naar producten. Deze ontwikkelingen maken ons alert op mogelijk teruglopende kwaliteit en toenemende schaarste van onze grondstoffen. Ondanks het feit dat ons voedsel nog nooit zo veilig is geweest, lijkt het vertrouwen bij de consument ten aanzien van voedsel af te nemen. De steeds kritischere consument, de overheid en maatschappelijke spelers willen meer weten over de herkomst van ons eten, hoe het is gemaakt en hoe wij als inkooporganisatie onze verantwoordelijkheid hierin nemen. Transparantie zien wij als de sleutel naar vertrouwen. Daarom

zullen wij doorgaan met het inkopen van kwalitatieve grondstoffen en producten en daar transparant over zijn. Dat verlangen wij ook van onze ketenpartners. Inzicht over samenstelling en herkomst van onze producten en transparantie over onze product ketens zal bijdragen aan het herstellen van vertrouwen van de consument. Superunie heeft ook dit jaar weer grote stappen gezet op het gebied van verduurzaming. Een mooi voorbeeld betreft ons koffie en thee assortiment dat al jaren UTZ en Fairtrade gecertificeerd was en sinds dit jaar ook gegarandeerd volledig klimaatneutraal is. Het resultaat van een intensieve en langdurige samenwerking. Ook op het gebied van ons informatiemanagementsysteem zijn we gegroeid: zo rapporteren we dit jaar onze resultaten voor het eerst met behulp van ons Business Intelligence systeem. Een grote stap met betrekking tot datakwaliteit. Ketensamenwerking wordt steeds meer een onderdeel van ons inkoopproces. Samenwerking biedt immers de sleutel tot verduurzaming van onze ketens. Transparantie, vertrouwen en de langdurige relatie met onze leveranciers staan hierbij centraal.

Dick Rozen
Algemeen Directeur Superunie

Inhoud

Klik op een van de blokken om direct naar dit onderwerp te gaan.
Of navigeer naar de volgende pagina.

Samenvatting

	2016	2017	2018	2019	2020	Belangrijkste doelstelling
 Cacao	99%	100%			100%	100% van cacao houdende producten duurzaam gecertificeerd (UTZ of gelijkwaardig)
 Hazelnoten	NB	68%			50%	50% van producten met >5% hazelnoot onafhankelijk gecontroleerd op social compliance (UTZ of gelijkwaardig)
 Palmolie	23%	37%			100%	100% van producten met palmolie gecertificeerd volgens RSPO Segregated
 Soja	NB				100%	100% van gebruikte soja in dierlijke ketens RTRS gecertificeerd volgens Mass Balance
 AGF	NB	36%	50%			50% van AGF-assortiment uit Europese lage risico landen gecertificeerd volgens Milieukeur of gelijkwaardig
 Zuivel	NB			100%		100% van leveranciers aangesloten bij erkend verduurzamingsprogramma Duurzame Zuivelketen
 Varken	40%	100%	100%			100% van varkensvleeswaren volgens Varken van Morgen
 Varken		start			100%	100% van vers varkensvlees naar aanvullende eisen Varken van Morgen
 Varken	NB	start			100%	100% van verwerkte varkensvlees (>5% van het product) verduurzaamd volgens Varken van Morgen
 Kip			start	100%		In 2019 ligt er een geaccepteerd plan voor 1 Ster Beter Leven verse kip
 Kip	NB	start			100%	100% van het verwerkte kippenvlees (>5% van het product) verduurzaamd volgens "Kip van Morgen"
 Vis	73%	87%			100%	100% verse vis MSC of ASC gecertificeerd
 Vruchtensappen			start		30%	30% van vruchtensappen duurzaam gecertificeerd
 Koffie & Thee	0%	100%				100% Klimaatneutraal gegarandeerde koffie en thee
 Verpakkingen	NB					Nulmeting en Doelstellingen worden in 2018 bepaald
 Transport	<50%	50%			100%	100% van leveringen met minimale dropgrootte van 15 palletplaatsen

○ Oorspronkelijke doelstelling ● Doelstelling gerealiseerd ● On track ● Aandachtspunt NB = niet bekend

Over Superunie

Over Superunie

Als inkooporganisatie vertegenwoordigt Superunie 13 onafhankelijke retail organisaties in Nederland. Gezamenlijk dekken deze organisaties de markt met ruim 1.500 winkels. Hiermee heeft Superunie een marktaandeel van bijna 30%.

Bij Superunie staat inkoop van producten centraal. Daarmee zijn we verantwoordelijk voor een groot deel van de keten, van de bron tot en met het transport naar onze leden. Daarnaast zijn wij verantwoordelijk voor een tal van andere zaken: de betalingen aan leveranciers, IT, centrale inkoop van energie voor onze leden, beheer van websites van alle eigen merken en het magazine Boodschappen.

Missie, visie en ambitie

Superunie werkt actief aan veilige, duurzame en transparante productieketens en wil hierin blijvend voorop lopen. We willen weten waar het product gemaakt is, door wie en met welke ingrediënten. Hierbij staan ketentransparantie en ketenmanagement centraal. Daarnaast nemen we steeds meer regie op alle fysieke goederenstromen. Dit doen wij in nauw samenspel met onze leden en leveranciers.

Superunie als coöperatie

Superunie is een coöperatie. Dit betekent dat de 13 retail organisaties die wij vertegenwoordigen tegelijkertijd eigenaar en lid zijn. Alle leden betalen jaarlijks 'contributie', waarvan de kosten van Superunie betaald worden. Superunie kent geen omzet en winst.

Onze leden zijn nauw betrokken bij ons werk. Samen met de leden bepalen we welke producten we bij welke leveranciers inkopen. Ook het duurzaamheidsbeleid hebben we samen met onze leden vastgesteld. Dit beleid geldt voor alle eigen merken die we voor onze leden inkopen. Er is een Stuurgroep Duurzame Handel, waarin een selectie van onze leden vertegenwoordigd is. Met hen bespreken we het beleid, de voortgang en eventuele bijsturing van het beleid.

Sommige complexe thema's die we gezamenlijk oppakken gelden voor de gehele branche. Voor deze thema's werken we samen met het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL). Denk daarbij aan criteria van het Varken van Morgen.

De 13 leden vertegenwoordigen diverse winkelformules.

Ons beleid

Beleid Duurzame Handel

In 2015 hebben wij in samenwerking met onze leden een vijf-jarenplan Duurzame Handel vastgesteld. In dit plan staat inkoop als onze primaire activiteit centraal. Daarbij richten we ons op de producten waar we direct invloed op hebben: het hele eigen merk en vers assortiment. Dit zijn meer dan 5.000 artikelen van ruim 700 directe leveranciers. Ons doel is om te komen tot transparantere en duurzamere ketens. Alle keuzes die wij met betrekking tot verduurzaming maken dragen bij aan dit doel.

Wat is verduurzaming?

Het werken aan veilige, transparante en duurzame productieketens houdt in dat we inkopen met oog voor de impact die onze producten hebben op hun omgeving, zowel op korte als lange termijn. Daarbij richten we ons op belangrijke thema's zoals milieu, klimaat, dierenwelzijn, arbeid- en leefomstandigheden en gezondheid. Onze aandacht ligt bij de onderwerpen die 'materieel' zijn. Dat wil zeggen: de onderwerpen die zowel voor onszelf, als voor onze stakeholders, het meest van belang zijn. Omdat we niet alle onderwerpen tegelijkertijd kunnen oppakken, richten wij ons eerst op de producten en ketens die risico's met zich meebrengen.

Verduurzaming is een langdurig proces, dat vele uitdagingen kent. Dit heeft te maken met de veelvoud aan thema's, ketens en spelers die hierbij een rol spelen, maar daarnaast met de continue veranderingen die hierin plaatsvinden. Verduurzamen kunnen we niet alleen. Ook in de stappen die we dit jaar hebben gezet gold ketensamenwerking als belangrijke succesfactor. Het opbouwen van langdurige relaties met onze leveranciers is dan ook essentieel.

Verduurzaming: een internationale uitdaging

Verduurzaming is een complex proces, dat landsgrenzen overschrijdt. De producten die in Nederland in de winkel liggen, zijn immers afkomstig uit vele verschillende landen. De impact van onze verduurzamingsacties is daarmee sterk afhankelijk van de lokale omstandigheden op de plek van herkomst van het product. Denk daarbij aan de stabiliteit van het bestuur in een land of aan de staat van de lokale infrastructuur. Het stimuleren van positieve impact vraagt om internationale samenwerking.

Waar mogelijk proberen wij duurzaamheidsonderwerpen in internationaal verband op te lossen. Zo zijn we lid van The Consumer Goods Forum (CGF) en zijn we aangesloten bij meerdere internationale initiatieven, zoals de Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) en de Roundtable on Responsible Soy (RTRS). Daarnaast werken wij aan het versterken van de relaties met onze leveranciers over de hele wereld. Op deze manier komen we dichterbij de bron van onze producten en hebben we meer invloed op de productieketen.

Onze keten

In ons beleid richten we ons op dat deel van de keten waarvoor Superunie verantwoordelijk is. Dit begint bij de inkoop van grondstoffen en producten bij onze leveranciers. Daarnaast zijn we verantwoordelijk voor de verpakkingen van onze producten en een deel van het transport naar onze leden. De communicatie naar de consument is primair het domein van de leden.

Ketenmanagement: een continu proces

Ketenmanagement en ketentransparantie

Om sommige risico's uit te sluiten moeten we verder gaan dan het opvragen van enkel duurzaamheidscertificaten. Door het opbouwen van relaties in de keten proberen we meer kennis over onze leveranciers en hun processen te vergaren. Dit doen we bijvoorbeeld door regelmatig productiefaciliteiten te bezoeken. Wanneer we ons bewust zijn van risico's, nemen we onze verantwoordelijkheid om deze – gezamenlijk met andere ketenspelers – op te pakken. Een duurzame keten is ook een transparante keten; deze twee processen gaan hand in hand. Om ketentransparantie te bevorderen, hebben we een leveranciers-managementsysteem. Dit systeem bevat veel informatie over onze leveranciers en diens productielocaties.

Uitdagingen

Het managen van de keten kent twee belangrijke uitdagingen:

- **Uitwisseling van informatie:** in de traditionele keten is een transparante uitwisseling van informatie niet altijd gebruikelijk i.v.m. de concurrentiepositie van de verschillende partijen.
- **Ketens verder van huis:** internationale ketens staan letterlijk en figuurlijk verder van ons af. Wanneer grondstoffen of producten uit het (verre) buitenland komen, is het lastiger deze voldoende te controleren.

Deze twee uitdagingen proberen we zoveel mogelijk aan te pakken door het ontwikkelen van onze informatie-systemen en het uitbouwen van relaties met onze leveranciers. Hierdoor vergaren we steeds meer informatie over de producten die we inkopen. Dit blijft echter een continu proces.

Ons assortiment

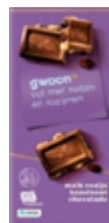
Superunie verzorgt voor haar leden een complete range basis- en eigen merken. Van diepvriesgroente tot vruchtensappen en van bakmixen tot afwasmiddelen, de merken vind je overal terug in het assortiment van onze leden. Voorbeelden van deze eigen merken zijn g'woon, 1 de Beste, PLUS en SPAR.

g'woon

De huismerken Markant en Perfekt van Superunie verdwijnen langzaam uit de schappen. De leden van Superunie krijgen er één huismerk voor terug: g'woon. Dit nieuwe merk is inmiddels al te vinden in de winkels van een groot gedeelte van onze leden. Bij het merk g'woon staat kwaliteit voorop. Dit werkt ook door in de aandacht die we besteden aan verduurzaming. Met de introductie van g'woon is dan ook een grote verduurzamingsslag gemaakt: van de nu verkrijgbare g'woon artikelen is 30% duurzamer dan zijn voorganger.

Gezondheid

g'woon wil gewoon goede producten aanbieden. Producten waar je onbezorgd van kan genieten. Daarom besteden we veel aandacht aan de voedselveiligheid van de producten. Gezondheid speelt daarbij een belangrijke rol. We kijken zeer nauwkeurig naar de ingrediënten in onze producten en besteden continu aandacht aan verbeterde recepturen. Daarbij onderzoeken we onder andere waar het met minder zout, suiker of vet kan.

Verduurzamingsvoorbeelden g'woon

- Bijna 70% van de producten die voor meer dan 5% uit hazelnoten bestaan, zijn UTZ gecertificeerd.
- Voor alle koffie en thee van g'woon geldt dat zij naast UTZ of Fairtrade gecertificeerd sinds 2017 ook Klimaatneutraal Gegarandeerd zijn.
- Alle diervoeding voldoet sinds dit jaar aan de eisen van 1 ster Beter Leven (m.u.v. lam en eend omdat hier geen standaarden voor zijn).
- Het gehele assortiment vleesconserven is verduurzaamd naar Beter Leven standaarden.
- In 2017 hebben we in het totaal volume van krokante muesli een jaarlijkse suikerreductie van 170.000 kilo gerealiseerd. Dit is ~30%.
- In 2017 hebben we in het totaal volume van ons segment diepvriessnacks een jaarlijkse zoutreductie van 12.000 kilo gerealiseerd. Dit is ~20%.

170.000 kilo suiker komt overeen met een rij suikerklontjes van Beesd naar Parijs

12.000 kilo zout staat voor 90 gevulde badkuipen!

Monitoring met behulp van Business Intelligence

De monitoring van ons assortiment vindt plaats door de hele keten. Van verschillende schakels wordt data opgevraagd bij onze leveranciers. Deze data wordt gebruikt om de voortgang van onze ambities ten aanzien van verduurzaming te monitoren. In dit jaarverslag rapporteren we hierover.

Monitoring van data: richting een Business Intelligence systeem

Superunie werkt met het product- en leveranciersmanagementsysteem SIM. Naast de registratie van keurmerken, geeft SIM informatie over alle leveranciers en producten die wij in onze ketens tegenkomen. Wij vragen onze leveranciers dan ook continu om productspecificaties en gegevens in SIM op te voeren en te actualiseren. Op deze manier krijgen we steeds meer inzicht in onze ketens, waarmee ketentransparantie wordt vergroot.

Om de betrouwbaarheid van de data te waarborgen maakt Superunie gebruik van Business Intelligence: het omzetten van data in informatie. In 2017 hebben wij gewerkt aan een systeem dat ons automatisch inzicht geeft in onze prestaties op het gebied van onze doelstellingen.

Omdat onze keten continu in beweging is, staat het verzamelen van data nooit stil. Er is sprake van wisselingen in producten, productsamenstellingen of leveranciers. Het completeren van keten- en productinformatie in onze systemen is daarmee een structurele uitdaging. Met de bouw van ons Business Intelligence systeem is in 2017 de eerste stap gezet in het vereenvoudigen van deze processen. Onze ambitie is om dit systeem de komende jaren steeds verder uit te bouwen; meten is weten. Met kennis kun je bijsturen en aanpassen.

Grondstoffen

In dit jaarverslag besteden we aandacht aan de grondstoffen waarvan we weten dat er risico's kunnen spelen: Cacao, Hazelnoten, Palmolie en Soja.

Cacao

Superunie zet zich met verschillende certificeerders in voor de verduurzaming van de cacao keten. Daarbij ligt de nadruk op de verbetering van arbeidsomstandigheden in productielanden. In 2017 was 100% van de cacao houdende producten gecertificeerd op mens- en milieufactoren (UTZ of gelijkwaardig). Daarmee hebben we onze doelstelling voor 2020 al gehaald. In 2018 onderzoeken we verdere mogelijkheden met leveranciers in de cacao keten, zoals de verwaarding van restproducten.

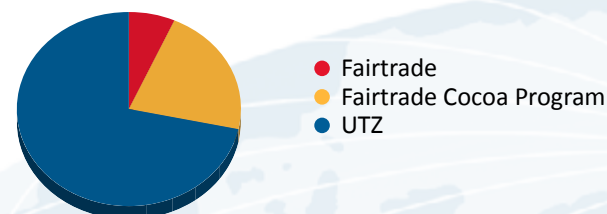
Hazelnoten

Het risico omtrent slechte arbeidsomstandigheden in de noten keten vraagt om controles en bijbehorende certificaten. Onze ambitie is dan ook om in 2020 50% van onze producten die voor meer dan 5% uit hazelnoten bestaan onafhankelijk te controleren op *social compliance*. Denk bijvoorbeeld aan hazelnootpasta en chocoladehazelnoten. In 2017 bevatten 106 van deze producten UTZ gecertificeerde hazelnoten. Dat is 68% van alle producten in ons assortiment die voor meer dan 5% uit hazelnoot bestaan. Daarmee is onze ambitie dus al behaald. Natuurlijk gaan we verder richting de 100%.

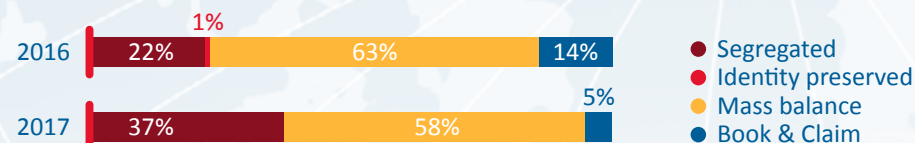
Palmolie

Veel van onze producten bevatten palmolie. Soms in grote, maar vaak in hele kleine hoeveelheden. Superunie zet zich al jaren in voor de verduurzaming van palmolie. Als lid van de RSPO dragen we bijvoorbeeld bij aan de verbetering van het RSPO certificaat. Inmiddels beschikken al onze eigen merk producten die palmolie bevatten over één van de RSPO certificaten. In 2020 willen we al deze producten certificeren volgens handelssysteem *RSPO*

Cacao: 100% gecertificeerd op mens- en milieufactoren

Palmolie: 37% gecertificeerd met RSPO Segregated

Segregated. Dat betekent dat alle palmolie op dat moment te traceren is tot aan de bron. Momenteel is dat 37%.

Soja

Soja zit verwerkt in vele producten, zowel direct als indirect. Omdat soja veelvuldig wordt gebruikt als veevoer, heeft ieder stuk vlees of ieder pak melk namelijk een indirecte soja voetafdruk. Daarnaast wordt sojaolie gebruikt in sauzen en snacks en in producten als zeep en biobrandstof. Wij gebruiken ruim 55.000 ton soja in onze producten, zowel direct als indirect*. Omdat de groeiende vraag naar soja leidt tot milieu- en sociale problemen, eisen we van al onze leveranciers dat zij RTRS gecertificeerde soja te gebruiken. De monitoring hiervan is een aandachtspunt voor 2018. Hierover zijn we in gesprek met RTRS.

* Tier 1 t/m 3, berekend in retail weight

Social Compliance

Social Compliance gaat om het zekerstellen van een ethische toeleveringsketen. Denk daarbij aan verantwoord beleid, het tegengaan van dwangarbeid en milieubescherming.

Audit rapporten

Superunie wordt direct geïnformeerd als er in een social compliance audit rapport non-conformiteiten zijn geconstateerd op het gebied van:

- kinderarbeid
- gedwongen arbeid
- arbeidscontracten en lonen

Op dit moment staan ruim 2.000 leveranciers in ons systeem, waarvan ca. 740 first tiers (contractleveranciers).

BSCI monitoring

Alle producenten in de door Business Social Compliance Initiative (BSCI) vastgestelde risicolanden worden gemonitord op hun compliance op het gebied van arbeidsomstandigheden. Dit zijn voor Superunie op dit moment in totaal ruim 200 locaties. Hiervan voldoet momenteel 10% niet aan de eisen, omdat er geen enkel of onvoldoende bewijsmateriaal wordt aangedragen door de contractleverancier. Het is onze prioriteit om ervoor te zorgen dat deze leveranciers wel aan de eisen gaan voldoen. Voor de overige 90% is een audit rapport of certificaat aanwezig, is de locatie bezig een audit voor te bereiden of is de uitvraag nog niet afgerond met een resultaat.

De 11 BSCI principes

Vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen

Geen discriminatie

Eerlijke beloning

Behoorlijke werktijden

Veiligheid en gezondheid op het werk

Geen kinderarbeid

Speciale bescherming voor jonge werknemers

Geen onzekere arbeidssituaties

Geen slavenarbeid

Bescherming van het milieu

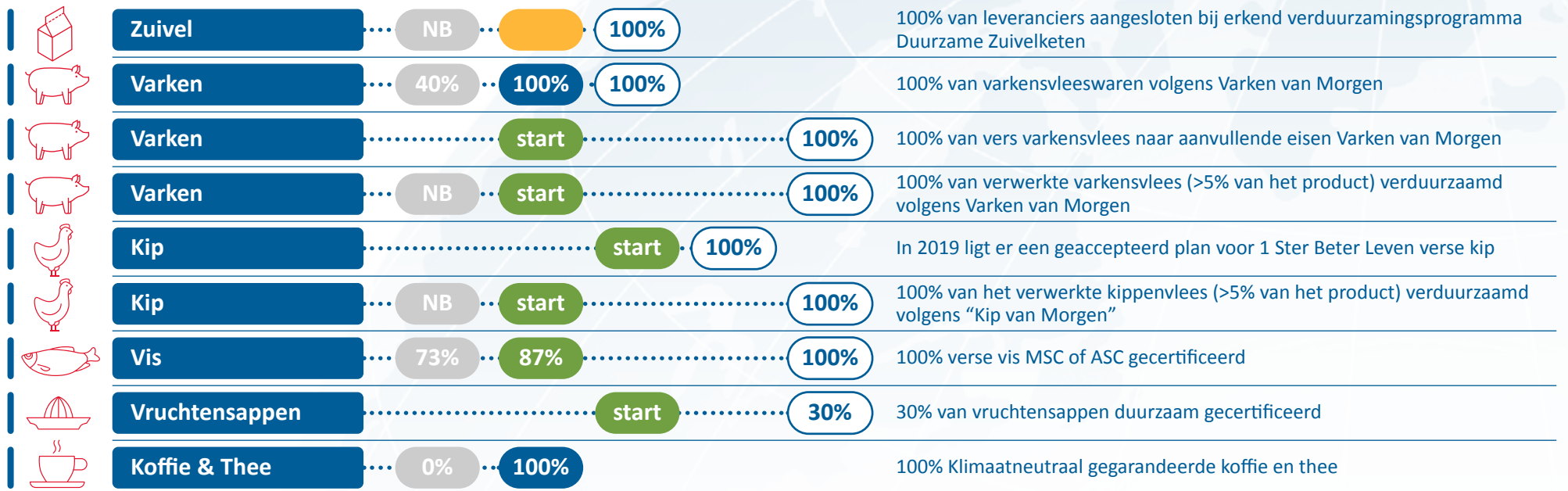
Ethisch zakelijk gedrag

Producten

Bij het verduurzamen van onze producten richten we ons op die producten waar we directe verantwoordelijkheid voor en invloed op hebben: al onze eigen merk en versproducten. Dit zijn meer dan 5.000 artikelen van ruim 700 directe leveranciers. We rapporteren in dit verslag over AGF, Zuivel, Kaas & Eieren, Vlees & Vleeswaren, Vis, Vruchtensappen en Koffie & Thee. We richten ons op de verduurzaming van het hele eigen merk en versassortiment. Daarmee hangt het niet meer af van de productkeuze van de consument, maar kan de consument ervan uitgaan dat zijn supermarkt de stappen zet die nodig zijn.

Resultaten

In 2017 hebben we met name stappen gezet op het gebied van AGF (Milieukeur), Vleeswaren (Varken van Morgen) en Koffie & Thee (Klimaatneutraal Gegarandeerd). Ook met ons verse visassortiment zijn we weer een stap dichterbij onze doelstelling van 100% certificering gekomen. Een uitdaging voor de komende jaren zit in de verduurzaming van ons vruchtensappenassortiment, waar we in 2018 een convenant voor ondertekenen. Ook de monitoring van onze leveranciers in het zuivelassortiment is een aandachtspunt voor komend jaar.

○ Oorspronkelijke doelstelling ● Doelstelling gerealiseerd ● On track ● Aandachtspunt NB = niet bekend

Aardappelen, Groente & Fruit (AGF)

De categorie AGF omvat een zeer divers assortiment met producten afkomstig van over de hele wereld. Zo komt een groot deel van onze aubergines van Nederlandse bodem, importeren we citroenen uit Spanje en komen onze Rainforest Alliance bananen rechtstreeks uit Ecuador. Elk van deze categorieën kent andere uitdagingen. In Europa ligt de aandacht bij verduurzaming bijvoorbeeld op milieu en klimaat, terwijl bij onze producten uit zogenaamde 'hoog risicolanden' meer nadruk ligt op arbeidsomstandigheden. In 2017 hadden we speciale aandacht voor de overgang naar Milieukeur.

Ambitie

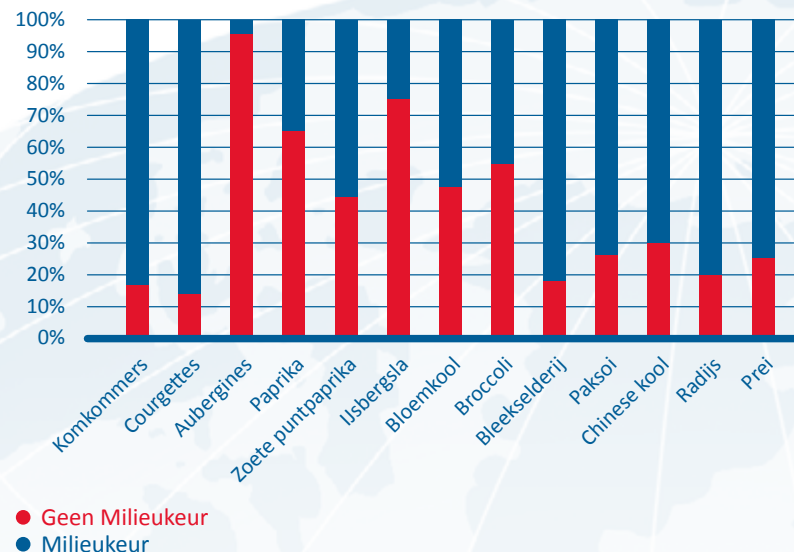
Voor AGF hebben we twee ambities, die betrekking hebben op laag en hoog risicolanden. Het gaat hier om zogenaamde risicolanden volgens de criteria van het Business Social Compliance Initiative (BSCI).

1. Voor de laag risicolanden in Europa is onze ambitie om in 2018 50% van het ingekochte AGF assortiment te certificeren volgens Milieukeur of gelijkwaardig.
2. Voor hoog risicolanden hebben we ons aangesloten bij het Convenant Verduurzaming Verse Groente en Fruit, waarmee we ons committeren aan 100% verduurzaming van ons tropisch groente- en fruit assortiment in 2020.

Omdat de eerstgenoemde ambitie volgend jaar afloopt, formuleren we komend jaar nieuwe ambities voor AGF uit laag risicolanden voor het jaar 2020.

In 2017 gingen grote delen van het AGF-assortiment over naar Milieukeur

Resultaten

In 2017 zette Superunie met name stappen in de overgang van het Europese AGF assortiment naar Milieukeur. Momenteel is 36% van ons assortiment gecertificeerd met Milieukeur. Hierbij zijn we begonnen met producten van Nederlandse bodem. Voor de productgroepen aubergine, paprika en ijsbergsla hebben we onze doelstelling van 50% zelfs al ruimschoots gehaald. Ook slopen we ons in 2017 aan bij het convenant Versnelde transitie naar robuuste aardappelrassen.

Met betrekking tot hoog risicolanden vragen we momenteel conform het Convenant Verduurzamen Tropisch Groente en Fruit data op om ons percentage verduurzaamd tropisch groente en fruit vast te stellen. Dit percentage is in het tweede kwartaal van 2018 bekend.

In de praktijk: De overgang naar Milieukeur

In 2015 is Superunie in gesprek gegaan met Stichting Milieukeur en verschillende leveranciers en producenten over de verduurzaming van het AGF-assortiment. Aan de hand van deze inventarisatie hebben we in 2016 de ambitie uitgesproken om 50% van het totale Europese AGF-assortiment in 2018 te certificeren volgens Milieukeur standaarden of gelijkwaardig. Mede dankzij goede samenwerking met de producenten, leveranciers en een transparante AGF keten gaan we dit doel vrijwel zeker halen. Een resultaat waar we trots op zijn.

Proactieve rol

Superunie neemt een proactieve rol aan bij de overgang naar Milieukeur. Enerzijds nemen we deel aan een begeleidingscommissie van SMK, de stichting achter Milieukeur. Anderzijds heeft Superunie producenten aan de hand genomen bij de overstap, door ze continu te informeren over de vereisten van het keurmerk. Hierdoor zijn onze leveranciers op tijd op de hoogte van de verschuiving van de vraag in de markt en kunnen ze tijdig de overstap maken.

Uitdagingen

Tot vorig jaar konden leden van Superunie nog de keuze maken voor niet-gecertificeerde producten. In sommige gevallen wordt dit veroorzaakt door het feit dat van een bepaalde productgroep nog onvoldoende volume beschikbaar is. De grote uitdaging in het voortzetten van de overgang naar Milieukeur zit in het ontbreken van certificaten voor sommige producten en de voortgang van de certificering in Spanje en Frankrijk. Het beoordelingsschema voor citrusvruchten wordt bijvoorbeeld pas in maart 2018 verwacht. Pas dan kunnen de eerste stappen worden gezet om het Milieukeur certificaat ook in deze categorie te behalen. Samen met de producenten proberen wij dergelijke processen te versnellen.

Wat is Milieukeur?

Milieukeur is een keurmerk van Stichting Milieukeur (SMK) dat uitgaat van een integrale benadering bij het verduurzamen van producten en diensten. Het staat voor productie met aandacht voor uiteenlopende thema's, van biodiversiteit en landschap tot arbeidsomstandigheden. De criteria van Milieukeur hebben daarmee betrekking op de hele levenscyclus van het product of dienst.

Om de internationale toepassing van Milieukeur mogelijk te maken, heeft SMK een nieuwe naam geïntroduceerd: on the way to PlanetProof. De nieuwe naam voor Milieukeur maakt duidelijk dat verduurzaming een continu proces van verbetering is. Met de teelt volgens de eisen van PlanetProof spannen boeren en tuinders zich extra in voor een schonere lucht, vruchtbare bodem, goede waterkwaliteit en meer natuur op het landbouwbedrijf.

In de praktijk: De overgang naar Milieukeur

“Sinds dit jaar wordt er door Yilmaz Radijs, in nauwe samenwerking met Superunie, bosradijs op de markt gebracht onder het Milieukeur label. Vanuit de retail in Nederland is er een groeiende behoefte aan AGF-producten die worden geteeld onder Milieukeur. Als grootste teler van radijs in Nederland spelen wij direct in op vragen vanuit de markt en heeft Yilmaz Radijs 10 hectare tuinbouwkas geschikt gemaakt voor de teelt van radijs op deze duurzame en verantwoorde wijze. Tevens wordt deze locatie ingericht met de nieuwste technieken die momenteel beschikbaar zijn voor de teelt van radijs. Denk daarbij aan hybride belichting, UV-reiniging van het water en spuitbomen voor het gedoseerd aanbrengen van middelen, binnen de grenzen van Milieukeur. “Samen het verschil maken” is wat Superunie en Yilmaz Radijs dagelijks doen en wat wij de komende jaren zeker blijven doen. Superunie heeft zich dan ook bewezen als een uitstekende partner om de keten in groenten en fruit te verduurzamen”.

Dolf Farhner – Yilmaz Radijs

Zuivel, Kaas en Eieren

Nederlanders consumeren veel melk. Melk zit immers ook verwerkt in producten als yoghurt, kaas, boter en toetjes. Wanneer het gaat om zuivel, is weidengang een veelvoorkomend maatschappelijk thema. Daarom vragen we aan al onze leveranciers om waar mogelijk weidemelk te gebruiken in onze producten. Maar ook andere verduurzamingsthema's, zoals klimaateffecten en het gebruik van soja, spelen een rol bij de productie van zuivel, kaas en eieren.

Ambitie

In 2018 zijn al onze leveranciers van verse en houdbare zuivelproducten aangesloten bij een erkend verduurzamingsprogramma. Belangrijkste voorbeeld hiervan is het programma Duurzame Zuivelketen van de sector.

Resultaten

In totaal is ongeveer 50% van het ingekochte volume van de verse en houdbare zuivel op basis van weidemelk. Dit zijn bijna al onze eigen merk producten. Ten opzichte van vorig jaar zijn er 40 producten met weidemelk bijgekomen. Denk daarbij aan koffiemelk in fles, biogarde roer en stand yoghurt, slagroom (zowel in spuitbus als in bekertjes), gecondenseerde melk en onze puddingen. In 2018 gaat ook het kruidenboter assortiment en de Topvit kwark over naar weidemelk.

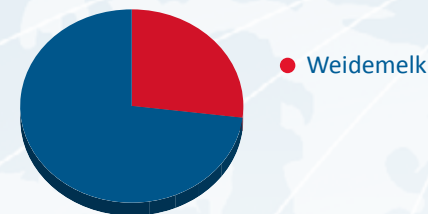
Ook met betrekking tot onze kazen hebben we het afgelopen jaar stappen gezet. Momenteel wordt 27% van ons kaasassortiment gemaakt met weidemelk. Dat is in totaal bijna 7 miljoen kilo.

In totaal is 47% van onze producten in het zuivelassortiment gemaakt met weidemelk. In 2016 was dit nog 10%

Van de kazen is 27% gemaakt met weidemelk.

Dat is bijna 7 miljoen kilo.

Verduurzaming eigen merk salades

In 2017 zetten we grote stappen op met de verduurzaming van onze brood en toast salades. Alle Bon Appetit en AV (ambachtelijk verpakt) salades zijn nu voorzien van vrije uitloop eigeel in de saus, en alle salades die ei bevatten worden vanaf nu gemaakt met vrije uitloop eieren. Daarnaast zijn alle recepturen met kip of varken vanaf nu 1 Ster Beter Leven en gebruiken we ASC/MSC gecertificeerde garnalen en zalm.

Vlees & Vleeswaren

De productie van vlees brengt veel maatschappelijke aandacht met zich mee. Niet alleen op het gebied van dierenwelzijn, maar ook met betrekking tot milieu. Denk daarbij aan landgebruik, uitstoot van methaan en verlies van biodiversiteit. Superunie werkt samen met de keten aan transparantie en verduurzaming van vleesproductie. Zo brachten we in 2016 al een volledig vers-assortiment “Kip van Morgen” en “Varken van Morgen” naar de schappen. In 2017 hebben we ons met name gericht op het verduurzamen van ons vleeswarenassortiment.

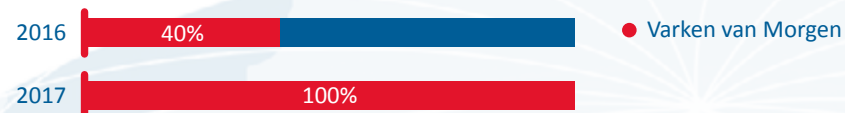
Ambitie

We onderscheiden verschillende ambities voor verwerkt en vers vlees. Voor verwerkt vlees hebben we als doel om in 2020 al het kippen- en varkensvlees (>5% van het product) te verduurzamen volgens eisen die equivalent zijn aan “Kip van Morgen” of “Varken van Morgen” standaarden. Op het gebied van vers varkensvlees streven we ernaar dat al in 2020 aan de aanvullende eisen van Varken van Morgen (zoals mestafzet, energieopwekking en daglicht in de stal) voldoet. Voor vers kippenvlees beogen we in 2019 een geaccepteerd plan klaar te hebben om over te gaan naar 1 ster Beter Leven.

Resultaten

In 2017 hebben we ons met name gericht op het verduurzamen van ons varkensvleeswaren assortiment. Van dit assortiment is 100% inmiddels overgegaan naar de eisen van het Varken van Morgen. In 2016 was dit nog 40%. Ook het gehele verse varkensvlees assortiment voldoet al aan de eisen van het Varken van Morgen. Deze wordt de komende jaren stapsgewijs overgezet naar de aanvullende eisen die aan dit keurmerk zijn gesteld.

Varkensvleeswaren: in 2017 ging 100% over naar de eisen van Varken van Morgen

Dat is ruim **18 miljoen kilo per jaar**

In de praktijk:

Varkensvleeswaren binnen twee jaar naar Varken van Morgen

In een kleine 2 jaar tijd alle varkensvleeswaren, in totaal 18 miljoen kilo, verduurzamen? Het is ons gelukt! Door optimale ketensamenwerking tussen boer, slachterij en retailer hebben we ervoor gezorgd dat alle varkensvleeswaren in de winkels van onze leden aan de eisen van het “Varken van Morgen” (VvM) concept voldoen. Daarbij gaat het om ongeveer 300.000 varkens per jaar. Wat velen voor onmogelijk hielden, is daarmee toch gerealiseerd.

Ambitieuze doelstelling

Medio 2016 formuleerden de leden van Superunie de doelstelling om alle varkensvleeswaren, zoals beenham, gekookte ham, bacon en rauwe ham, zo snel mogelijk te laten voldoen aan de voorwaarden van het Varken van Morgen. Varken van Morgen is een concept waarin bovenwettelijke normen zijn opgenomen voor een duurzamere productie van varkensvlees. Denk daarbij aan de vergroting van de leefruimte per varken, geen castratie en het gebruik van 100% verantwoorde soja (RTRS) in veevoer.

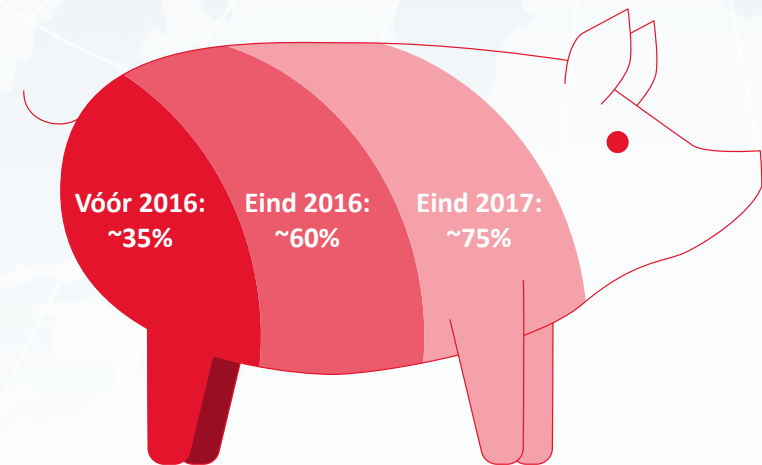
Optimale verwaarding

Superunie heeft een langdurige relatie met haar slachterijen. Met dank aan deze relatie hebben de slachterijen op initiatief van Superunie in zeer korte tijd een omschakeling naar Varken van Morgen kunnen maken. Een enorm uitdagend proces: niet alleen vanwege veranderingen in de productie, maar ook vanwege de prijsstijging die daarmee gepaard gaat. De verbeteringen in het productieproces zorgen er namelijk voor dat de kosten van het product stijgen. Door middel van vierkantsverwaarding (het verwaarden van een zo groot mogelijk deel van het varken) hebben wij er gezamenlijk voor gezorgd dat de uiteindelijke kosten voor de consument minimaal zijn gebleven. Een mooi win-win voorbeeld van het realiseren van verduurzaming in de praktijk.

Wat is Varken van Morgen?

Het Varken voor Morgen is begin 2014 geïnitieerd op initiatief van het CBL, in samenwerking met de gehele bedrijfstak: boeren, slachterijen, retailers en enkele NGO's. Eisen van het Varken van Morgen betreft onder andere een vergroting van de leefruimte per varken, de afschaffing van castratie, het gebruik van 100% verantwoorde soja (RTRS), verdere reductie van antibioticagebruik en het verlagen van de ammoniakuitstoot). De normen voor dierenwelzijn zijn gelijk aan varkensvlees met 1 ster Beter Leven.

Stijging van het percentage verwaarding van het varken in +/- 2 jaar tijd

In de praktijk:

Varkensvleeswaren binnen twee jaar naar Varken van Morgen

Unieke ketensamenwerking

De manier van ketensamenwerking maakte de overstap naar het Varken van Morgen uniek. De vereisten van het concept werden namelijk met alle schakels in de keten gezamenlijk opgesteld. NGO's, boeren, slachterijen, vleeswarenerverwerkers en supermarkten bereikten daarover in korte tijd consensus. Een uitdagend, maar bevredigend proces.

Toekomst

Hoewel de doelstellingen voor dit jaar gehaald zijn, is er de komende jaren nog genoeg te doen met betrekking tot het Varken van Morgen. Vanaf 2020 zijn er namelijk aanvullende eisen, bijvoorbeeld voor de vermindering van uitstoot van fijnstof en afzet van mest. Superunie bereidt zich samen met haar toeleveranciers al voor op deze eisen.

In de winkels van onze leden wordt niet gecommuniceerd over het Varken van Morgen. Niet op de verpakking of in de winkel zelf. De producten zijn wel voorzien van het Beter Leven ster 1 keurmerk, wat onderdeel is van het Varken van Morgen.

Vis

De afgelopen jaren hebben we flink ingezet op de verduurzaming van ons verse visassortiment. Daarbij voldeed in 2016 al ruim 70% van het aantal ingekochte producten aan MSC of ASC standaarden. Met MSC en ASC wordt vis gevangen of gekweekt volgens strenge normen ten aanzien van onder andere overbevissing, gezonde visbestanden en goed beheer.

Ambitie

Voor de inkoop van verse vis is ons uitgangspunt helder: in 2020 moet 100% MSC (wildvangst) of ASC (kweek) gecertificeerd zijn. Daarnaast hebben we ons ten doel gesteld dat in 2017 alle vis in onze diervoeding (>2% van het product) MSC of ASC gecertificeerd is, of groen volgens de viswijzer.

Resultaten

In 2017 is 87% van ons verse visassortiment gecertificeerd volgens MSC of ASC eisen. Daarmee zijn we ook in het afgelopen jaar weer een stapje verder gekomen. Ook in deze productcategorie zijn de laatste stappen het meest uitdagend. In het assortiment ontbreekt bijvoorbeeld nog de certificering van de Hollandse garnalen. Hiervoor is pas recent een MSC-certificering beschikbaar gekomen.

Verse vis: 87% van ons assortiment is MSC of ASC gecertificeerd

Dat is ongeveer **6 miljoen kilo per jaar**

Vruchtensappen

De intentie is om in 2018 het Convenant Sustainably and Processed Fruit and Vegetable Derived Juices Purees and their Concentrates te ondertekenen. Daarmee werken we de komende jaren aan de verduurzaming van ons vruchtensappenassortiment.

Aandachtspunten

Ten aanzien van verduurzaming zijn er in de vruchtensappenketen meerdere aandachtspunten. Op teeltniveau spelen er milieu- en sociale risico's. De milieurisico's betreffen met name de directe milieueffecten door niet-duurzame teeltwijzen. Deze worden negatief beïnvloed door een gebrek aan kennis en bewustzijn bij de lokale boeren met betrekking tot goede milieupraktijken. De belangrijkste sociale risico's voor de boeren zijn kinderarbeid, gedwongen arbeid en beperkte toegang tot commerciële landbouw en de internationale markt. Tenslotte zijn er ook verderop in de keten verbeteringen nodig. Hierbij gaat het met name om de verduurzaming van het verwerkingsproces en de verpakkingen.

Ambitie

Met behulp van het convenant zetten we ons de komende jaren in om bovengenoemde aspecten in de keten te verbeteren. Conform het convenant streven we ernaar om in 2020 30% van de wereldwijde productie, handel en inkoop te verduurzamen volgens de in het convenant opgestelde criteria. In 2030 is dit percentage 100%. Het komende jaar werken we aan een plan waarmee we deze ambitie kunnen behalen.

Koffie & Thee

Koffie- en theeproductie vindt plaats in gebieden rondom de evenaar. Gebieden die kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering. Aandacht voor duurzame en klimaatneutrale productie van koffie en thee wordt dan ook steeds belangrijker. In 2017 heeft Superunie als eerste partij in Nederland Klimaatneutraal Gegarandeerde koffie en thee naar de schappen gebracht onder het eigen merk g'woon. Dit deden we in samenwerking met bedrijf Climate Neutral Group. Met deze stap is de uitstoot in de keten sterk verminderd en is onze ambitie verwezenlijkt. Hiernaast is het gehele g'woon assortiment UTZ of Fairtrade gecertificeerd.

Klimaatneutraal Gegarandeerd: voorbeeld koffie

Het verbouwen, transporteren, branden en verpakken van koffie kost energie en hierbij komt CO₂ vrij. We hebben laten uitrekenen wat de CO₂-uitstoot van de koffie is, van de koffieplantage tot in de winkel. Die uitstoot kan verminderd worden. Bijvoorbeeld door boeren te helpen verantwoord om te laten gaan met kunstmest en water, maar ook door de koffiebrander schone energie te laten gebruiken. Dat, samen met investeringen in duurzame energieprojecten, zorgt ervoor dat onze g'woon-koffie gegarandeerd klimaatneutraal is.

[Lees meer.](#)

Ambitie

Het was onze ambitie vanaf 2017 100% van ons koffie en thee (huismerk) assortiment Klimaatneutraal Gegarandeerd op de markt te brengen. Dat is gelukt. In 2018 wordt de productie van thee in Sri Lanka zelfs nog duurzamer, onder andere door het gebruik van efficiëntere logistiek, minder mest en een waterkrachtcentrale. Dat betekent dat er straks geen certificaten meer voor nodig zijn. Natuurlijk zitten we ondertussen niet stil. Komend jaar verdiepen we ons in de volgende stappen om deze ketens nog verder te verduurzamen.

Met de overgang naar **Klimaatneutraal Gegarandeerd** compenseerden we in 2017 ruim **13.000** ton CO₂ voor koffie, en **1.058** ton CO₂ voor thee. Dat staat gelijk aan de jaarlijkse CO₂-uitstoot van ruim **2000** huishoudens.

Verpakkingen & Transport

Bij duurzame handel gaat het niet alleen om de inkoop van (food & non-food) producten. Ook de verpakkingen van grondstoffen en producten en het transport hebben impact op het milieu.

Verpakkingen

Aandacht voor verpakkingen is een belangrijk element in ons verduurzamingsproces. Denk daarbij aan het gebruik van minder verpakkingsmateriaal per product of recyclebare verpakkingen. Onze doelstelling was om in 2017, via deelname aan de het CBL Brancheplan verduurzaming verpakken 2015-2017, de volledige verduurzaming van onze verpakkingen te hebben gerealiseerd. Deze doelstelling is niet realistisch gebleken. Pas dit jaar is er door CBL, FNLI en VNG actief getrokken aan concretisering van het plan en heeft er van de zomer een nulmeting van het Brancheplan Duurzaam Verpakken plaatsgevonden. Superunie heeft de verduurzaming van verpakkingen deels ingezet, maar nog niet voldoende gerealiseerd. Duurzame verpakkingen vergt namelijk specialistische kennis.

Ambitie

In 2018 gaan we met experts in gesprek om ons te laten adviseren over de te nemen verduurzamingstappen. Aan de hand van deze gesprekken krijgen we inzicht in quick wins, acties, resources en tijdsbesteding. Daarbij zullen we onze leveranciers uitdagen om initiatieven te nemen om verpakkingen duurzamer te maken.

Transport (Supply Chain)

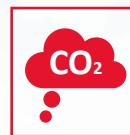
Dagelijks worden er heel veel producten vervoerd naar onze leden. Meer dan 350 verschillende transporteurs leveren producten van ruim 600 leveranciers naar de 32 distributiecentra van onze leden. Veel van die wagens rijden ongeveer dezelfde route en zorgen voor druk op de distributiecentra en wegen. Doordat veel wagens kleine hoeveelheden leveren kost dit niet alleen veel geld, maar is dit ook slecht voor het milieu. Dat kan en moet veel efficiënter. In ons duurzaamheidsbeleid richten wij ons daarom op het verduurzamen van de hele keten: vanaf de inkoop tot aan levering naar onze leden. Op het gebied van transport kunnen we daarmee grote slagen slaan. Onze huidige Supply Chain kan efficiënter én duurzamer ingericht worden.

Ambitie en resultaten

Onze doelstelling is om samen met leveranciers en logistiek dienstverleners keten-efficiency, ketenverduurzaming en verbetering van de service naar de leden te realiseren. Om dit te kunnen bewerkstelligen heeft Superunie de minimale dropgrootte per levering door een leverancier of logistiek dienstverlener vastgesteld op 15 (euro)palletplaatsen. Op dit moment is de gemiddelde dropgrootte van veel leveringen kleiner dan 15 pallets. Het realiseren van onze doelstellingen kan op verschillende manieren. Door bijvoorbeeld samen te werken met logistiek dienstverleners die conform de uitgangspunten van Superunie opereren. Indien een eigen oplossing niet mogelijk is biedt Superunie de mogelijkheid om orders te crossdocken via het Superunie transportplatform. Hierin verzorgen een geselecteerd aantal dienstverleners de distributie tot aan de distributiecentra van de leden. Op deze manier reduceren wij niet alleen CO₂-uitstoot en logistieke kosten, maar wordt tegelijkertijd ook de mogelijkheid gecreëerd de leverfrequentie te verhogen, versheid te verbeteren en is er minder derving.

Reduceren transportkosten in de keten

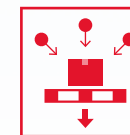
Reductie CO₂-uitstoot

Minder drops bij de DC's van de leden

Verhoging leverfrequentie en versheid: reductie derving

Mogelijkheid voor centrale retourstroom van emballage

Totstandkoming verslag

Berenschot

Dit verslag is tot stand gekomen in een samenwerking tussen Superunie en Berenschot. Berenschot heeft Superunie ondersteund in het opstellen van te rapporteren onderwerpen, het verzamelen van gegevens en het analyseren van data. Samen met onze inkopers hebben we bepaald welke voorbeelden extra aandacht verdienen in het verslag, en welke uitdagingen we nog hebben.

Voor de dataverzameling is in dit verslag voor het eerst gebruik gemaakt van een Business Intelligence systeem. Berenschot heeft met behulp van dit systeem en achterliggende data berekeningen uitgevoerd om inzicht te krijgen in het percentage van het assortiment dat duurzaamheidscertificaten bevat en bijbehorende volumes. Daarnaast werkte Berenschot nauw met ons samen in de ontwikkeling en verificatie van het systeem.

Er is geen validatie gedaan op het invoeren van data door leveranciers. Echter, wanneer er twijfels waren over de juistheid van gegevens, is besloten de cijfers niet te rapporteren.

Bijlage: definities en afkortingen

Definities

- Grondstoffen** = onbewerkte, ruwe materialen die als basis dienen voor de productie van vrijwel alle zaken die de mens, op wat voor manier ook, consumeert.
- Keurmerk** = een kwaliteitsoordeel van een betrouwbare bron.
- Materieel** = de onderwerpen die zowel voor onszelf, als voor onze stakeholders, het meest van belang zijn.
- Social compliance** = het zekerstellen van een ethische toeleveringsketen.
- Transparante keten** = een keten waarbij we volledig op de hoogte zijn van alle omstandigheden.
- Vierkantsverwaarding** = het verwaarden van een zo groot mogelijk deel van het dier.

Afkortingen

- AGF** = Aardappelen, Groente en Fruit
- ASC** = Aquaculture Stewardship Council
- BSCI** = Business Social Compliance Initiative
- CBL** = Centraal Bureau Levensmiddelenhandel
- GRI** = Global Reporting Initiative
- MSC** = Marine Stewardship Council
- RSPO** = Roundtable on Sustainable Palm Oil
- RTRS** = Round Table Responsible Soy
- SMK** = Stichting Milieukeur
- VvM** = Varken van Morgen

Bijlage: keurmerken

Keurmerken zijn belangrijk om transparante en duurzame ketens te bewerkstelligen. Een overvloed aan logo's is echter ook niet wenselijk. Superunie houdt daarom de door Milieu Centraal geïdentificeerde topkeurmerken aan. Dit zijn:

ASC is een duurzaamheidskeurmerk voor gekweekte vis, schaal- en schelpdieren.

Beter Leven is een keurmerk van de Dierenbescherming over de mate van dierenwelzijn.

Demeter is het keurmerk van de biologisch-dynamische landbouw.

EKO is een keurmerk voor biologische producten in Nederland.

Het Europese keurmerk voor biologisch is een keurmerk van de Europese Unie voor biologische producten.

Rainforest Alliance staat voor natuurbehoud en betere sociale omstandigheden in landbouw, bosbouw en toerisme.

RSPO Certified Sustainable Palm Oil geeft aan dat minimaal 95% van de palmolie in een product duurzaam is geproduceerd.

MSC is een internationaal keurmerk voor duurzaam gevangen wilde vis.

Fairtrade zet zich in voor eerlijke handel met boerenorganisaties en coöperaties. Het stelt ook milieueisen. Er zijn varianten van het Fairtrade logo die garanderen dat alleen een specifiek ingrediënt Fairtrade gecertificeerd is (zoals het Fairtrade Cocoa Program).

Milieukeur is een keurmerk dat uitgaat van een integrale benadering bij het verduurzamen van producten en diensten, met aandacht voor uiteenlopende thema's, (van biodiversiteit tot arbeid).

UTZ is een keurmerk voor koffie, thee, chocolade en hazelnoten dat duurzame landbouw stimuleert.